

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.521/2016/5.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Pelőcz Eszter ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Kovács Mária ügyvéd

A per tárgya:

Megbízási díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 3.Gf.21.264/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Járásbíróság 13.G.20.596/2015/8-II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje a ... Kft. 2011. december 1. napján szolgáltatási szerződést kötött a felperessel mint szolgáltatóval. A szerződés tárgya szerint a felperes tanácsadó, műszaki támogató, valamint közvetítői tevékenységet végez az alperesi jogelőd javára, segítve annak a hulladékgazdálkodás területén megkezdett és folytatott tevékenységét. A felek a szerződést határozott időtartamra, 2016. december 31. napjáig kötötték. A szerződés B)

pontja részletesen taglalta a szolgáltató kötelezettségeit, E) pontjában a szolgáltatások ellenértékét a felek a szerződés megkötését követő első hat hónapra 150.000 forint + áfa összegben határozták meg azzal, hogy a díjat havonta felülvizsgálják és meghatározzák. Az ugyanezen pontban foglaltak szerint a számlák ellenértékét az alperes jogelődje a számlák kiállításától és azok kézhezvételétől számított 10 naptári napon belül volt köteles kiegyenlíteni banki átutalással.

- [2] Az alperes jogelődje a 2011. évi decemberi, a 2012. év januártól szeptemberig járó, a 2013. évi, valamint a 2014. január-február havi megbízási díjakat a felperes által kibocsátott számlák ellenére nem fizette meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében 4.593.082 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott a közöttük létrejött szolgáltatási szerződésre, és arra, hogy a kibocsátott számlák alapján az alperest fizetési kötelezettség terheli, amelynek nem tett eleget.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a felperes az alperes részére a perbeli időszakban tényleges szolgáltatást nem nyújtott.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság 4.572.000 forint és ennek járulékai megfizetésére kötelezte az alperest a felperes javára.
- [6] Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 474. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés jött létre, amely alapján a felperes gondos eljárásra volt köteles, eredmény produkálására azonban nem, így a Ptk. 478. § (2) bekezdése alapján akkor is követelheti a díját, ha eljárása nem vezetett eredményre.
- [7] Az elsőfokú bíróság a felek képviselőinek előadásai, valamint a kihallgatott tanúk vallomásai alapján megállapította, hogy a felperes 2013. I. félévéig akkori törvényes képviselője, egyúttal munkavállalója, Püspök Rudolf személyében tett eleget a szerződésből eredő kötelezettségeinek. Az ezt követő időszakban már nem személyesen ő, hanem fia, ... járt el, amit alátámasztott az alperes korábbi ügyvezetője ..., valamint az alperes korábbi tagja ... tanúvallomása is. Rámutatott, hogy az alperes részéről a jogviszony megszüntetése érdekében vagy módosítása iránt kezdeményezés nem történt. Elvetette az alperesnek azt az érvelését, amely szerint a megbízási díj kifizetése teljesítésigazoláshoz volt kötött, mert a felek közötti szerződésben a számlaösszeg kifizetésének ez nem volt feltétele. Kifejtette, önmagában az az alperesi magatartás, hogy nem bocsátott

magától információkat, adatokat a felperes rendelkezésére a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdései figyelembevételével, a szerződés megszüntetése nélkül nem mentesíti az alperest a díjfizetés alól.

- [8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [9] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szerződés jogi minősítése és az abból fakadó kötelezettségek kapcsán tett megállapításával, és rámutatott: a felek a szerződésben részletesen és tételesen megjelölték a megbízott kötelezettségeit, amelyekre figyelemmel a megbízási díjra jogosult. A szerződés nem, vagy hibás teljesítésének bizonyítása az alperest terhelte, aki e bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az alperes által állított nem teljesítésnek ellent mond a tanúk vallomása, másrészt az a kétségtelen tény, hogy a szerződés fennállta alatt az alperes egyetlen alkalommal sem szólította fel a felperest szerződéses kötelezettségei teljesítésére, illetve a felperes teljesítésének elmaradására figyelemmel a szerződés megszüntetését meg sem kísérelte. Az alperes nem igazolt olyan körülményt, amelyre figyelemmel a felperest a köztük fennálló szerződés alapján megillető díj megfizetését megtagadhatná, ezért a hátralékos megbízási díj megfizetésére köteles.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, és a kereset elutasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 206. § (1) bekezdését, és a Ptk. 312. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [11] Eljárásjogi hivatkozásával összefüggésben kiemelte, hogy az eljáró bíróságok nem vonták mérlegelési körükbe az összes tényt és bizonyítékot, azokat nem összességükben és összefüggéseikben értékelték, nem oldották fel az egyes tanúvallomások és okirati bizonyítékok közötti ellentmondásokat, továbbá a feltárt tényállásból megalapozatlan, jogszabálysértő következtetéseket vontak le.
- [12] Érvelése értelmében a tanúként kihallgatott ... és ... egymásnak ellentmondó tanúvallomást tettek, továbbá ... tanúvallomása ellentétes a 2014. november 12. napján az iratokhoz érkeztetett, ... által ... és ... küldött e-mailben foglaltakkal. Ezen ellentmondást az elsőfokú bíróság nem oldotta fel, kizárólag ... tanúvallomását fogadta el ítélezése alapjául.
- [13] Utalt arra is, hogy ... az alperesi Kft-ben meglévő üzletrészesnek értékesítését követően a felperes perbeli képviselőjét látta el a jelen eljárás egy szakaszában, majd a felperes képviselőjét a vele egy ügyvédi irodában működő jogi képviselő vette át. Emiatt ... érdeke fűződik a felperes pernyertességéhez, ezért tanúvallomását nem lehetett volna

figyelembe venni.

- [14] érelmezte, hogy az eljárás bíróságok a felperes teljesítését bizonyítottaknak ítélték. Előadta, hogy a perben a Fonyódi Járásbíróság a felperest felszólította az általa elvégzett munkák igazolására, amelyre tekintettel a felperes egy 6 oldalas e-mail váltást csatolt. Ez azonban olyan levelezést tartalmaz, amely a felek közötti szerződés teljesítését, a szerződés tárgya szerinti munkavégzést nem igazolja.
- [15] Hangsúlyozta azt is, hogy ... tanúvallomása szerint a felperes 2012 szeptemberéig végzett tevékenységet a szerződés alapján, utána munkájára nem is volt igény.
- [16] Az anyagi jogszabálysértés tekintetében arra hivatkozott, hogy a felperes törvényes képviselője, ... 2013. február 15-től 2014. május 4. napjáig szabadságvesztés büntetését töltötte, csak 2013. december 4. napjáig volt a felperesi társaság ügyvezetője. Mindebből következően a büntetés-végrehajtási intézetben töltött időszak alatt a felperesnek nem volt olyan munkavállalója, vagy ügyvezetője, aki a szolgáltatási szerződés szerinti speciális feladatokat teljesíteni tudta volna. A Ptk. 312. § (1) bekezdéséből következően - figyelemmel a Ptk. 277. § (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségre is - ezért az állapítható meg, hogy a felperes részéről 2013. február 15. napjától a szerződés teljesítése lehetetlenné vált, így ezen időponttól a felek között a szerződés megszűnt.
- [17] Az alperes az utóbb írásban benyújtott, bejelentés tárgyú beadványában további lényeges eljárási szabálysértésre hivatkozott.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Vitatta, hogy ... és ... tanúk érdekeltek volnának. Rámutatott, az alperes nem fejtette ki, hogy miből vonta le azt a következtetést, miszerint ... érdeke fűződik a felperes pernyertességéhez, ellenben ... jelenleg is az alperes alkalmazásában áll, míg korábban tulajdonosa, illetve ügyvezetője volt annak. Hangsúlyozta, hogy az alperes vele mint gazdasági társasággal szerződött, és nem volt akadálya a szerződésszerű teljesítésnek, az alperes pedig soha nem kifogásolta, hogy a felperes bármely feladatát nem vagy nem határidőre teljesítette volna.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [20] A Pp. 272. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított 60 napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Az alperes ennek megfelelően terjesztette elő az elsőfokú bírósághoz 2016. február 10. napján érkezett felülvizsgálati kérelmét. Az ezt követően, 2016. szeptember 14. napján elsőbbségi, tértivevényes küldeményként postára adott és a Kúriához címzett, tartalmilag a felülvizsgálati

kérelem kiegészítésének minősülő és a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelmet is módosító beadvány már a felülvizsgálati határidő letelte után került postai feladásra. Miután a felülvizsgálati kérelem kiegészítésére nincs mód, ennek tartalmát a Kúria nem vehette figyelembe.

[21] Emellett az eredeti felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések közül a Ptk. 312. § (1) bekezdésével kapcsolatos hivatkozás sem volt érdemben vizsgálható. A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, amelyből következően olyan hivatkozás (tény, körülmény, bizonyíték), amely az első-, illetve a másodfokú eljárásnak nem volt a tárgya (amelyre a felek nem hivatkoztak), és amelyre ezért a jogerős ítélet nem térhetett ki, a felülvizsgálati eljárásnak sem lehet a tárgya. Az alperes a szerződés lehetetlenülésére és ez által a Ptk. 312. § (1) bekezdése szerinti megszűnésére az eljárás során nem hivatkozott, ezt az érvelését - amint azt a felülvizsgálati tárgyaláson az alperes jogi képviselője elismerte - először a felülvizsgálati kérelmében adta elő, ezért a Kúria ezt a hivatkozást sem vizsgálhatta.

[22] A kifejtettek alapján kizárólag a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére vonatkozó alperesi érvelést vizsgálhatta érdemben a Kúria.

[23] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

[24] A felülvizsgálati eljárás keretében - éppen annak rendkívüli perorvoslati jellege miatt - általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljárt bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre (BH 1996.506.). Lényeges, hogy az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.).

[25] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító erejének egyenkénti és egymáshoz képesti, összességében történő értékelésénél a kiinduló pont az alperes által vitatott - ezáltal bizonyítandó - tény (tényállítás). Azt, hogy mit kell bizonyítani a tényállás megállapítása során, a felek közötti anyagi jogi jogviszonyból kiindulva lehet és kell meghatározni. A felek által tett tényállítások alapján lehet a bizonyítási kötelezettséget (melyik felet, mely konkrét tény bizonyítása terheli) és a bizonyítási terhet (adott tény bizonyítatlansága melyik fél terhére értékelhető) megállapítani, illetve kiróni (Pp. 164. § (1) bekezdés).

[26] A felek között - nem vitásan - határozott idejű megbízási szerződés (Ptk. 474. § (1) bekezdés) jött létre, amelyet a felek nem szüntettek meg. A megbízási szerződés alapján - amint arra a

bíróság jogerős ítéletében helyesen rámutatott - a megbízott tevékenység ellátását vállalja, amely a felek szerződésétől függően lehet egy vagy több konkrétan meghatározott ügylet, de lehet a szerződésben meghatározott feladatkör folyamatos, huzamosabb időn keresztül ellátása is. Utóbbi esetben - amilyen a perbeli szerződés is - a megbízott az átalány jelleggel kikötött havi megbízási díj ellenében a megbízónál aktuálisan felmerülő, a szerződés körébe vont feladatok folyamatos ellátására köteles. Az ilyen típusú szerződéseknel (mint például a hasonlóan megkötött, jogi tevékenység ellátását célzó ügyvédi megbízásoknál) a megbízó oldalán felmerülő konkrét igények váltják ki a megbízott eljárási kötelezettségét. Ha a megbízó részéről, érdekkörében a megbízott eljárására, tevékenységére igény nem keletkezik, a megbízottat - a rendelkezésre álláson felül - más kötelezettség nem terheli.

[27] Ebből az anyagi jogi alapvetésből kiindulva kellett a felülvizsgálati eljárásban vizsgálni, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítékokat nyilvánvalóan okszerűtlenül mérlegelve értékelték-e.

[28] A bizonyítékok közül ... és ... tanúvallomása egyértelműen alátámasztotta, hogy a felperes gazdasági társaság az alperes jogelőd hulladékgazdálkodási tevékenysége 2011. év végi megkezdésétől folyamatosan ellátta a szerződés szerinti feladatait, sőt tevékenysége - a tényleges hulladékszállításon kívül - gyakorlatilag a cég teljes adminisztrációjára (engedélyek beszerzése, stb.) kiterjedt, lényegében nélkülözhetetlen volt.

[29] A 2012. év II. félévétől és főként 2013. februárjától - ... akadályoztatásától - kezdődő időszakban nem állapítható meg, hogy a felperes nem teljesített. Egyrészt a megbízási szerződés alanya megbízottként nem ..., hanem az önálló jogi személyiséggel rendelkező felperesi kft. volt, a felek a tevékenység ellátását szerződésükben konkrét természetes személyhez nem kötötték. Így önmagában ... az akadályoztatása nem jelentette a felperesi cég tevékenységének automatikus ellehetetlenülését. Másrészt az őt váltó ügyvezető (...) révén ... tanúvallomása szerint (Kaposvári Járásbíróság 13.G.20.596/2015/7. számú jegyzőkönyv 7. oldal felülről harmadik bekezdés) a felperes folyamatosan az alperes rendelkezésére állt, a kapcsolatot vele tartották (ugyanezen jegyzőkönyv 8. oldal felülről negyedik bekezdés), sőt nevezett személy az alperesi cégtől számtalanszor adatokat kért a szerződés szerinti tevékenysége elvégzéséhez (ugyanezen jegyzőkönyv 9. oldal felülről harmadik bekezdés).

[30] Az a körülmény, amelyre ... tanúvallomására utalva hivatkozott az alperes - miszerint 2012. év II. félévétől az alperes részéről nem volt igény a felperes munkájára - egyrészt nem bizonyított (... tanúvallomása ezt is cáfolta), másrészt bizonyítottsága esetén sem mentesítené az alperest a díjfizetési kötelezettsége alól, hiszen a felek a szerződést nem szüntették meg, erre vonatkozóan az alperes kezdeményezést sem tett, az alperesi tagok, ügyvezetők egymás közötti (belső) beszélgetései, felvetései e vonatkozásában relevanciával nem bírnak, és egyetlen alperesi jelzés (bármilyen

formában) sem igazolta, hogy volt (lett volna) olyan alperesi igény, amelynek a felperes nem tett eleget, ezáltal szerződéses kötelezettségét megszegte volna.

[31] ... tanúvallomásaival összefüggésben a Kúria kiemeli, önmagában az, hogy korábban éppen az alperes tagja (résztulajdonosa) volt, majd a peres eljárás során részben ellátta a felperes jogi képviselőjét, tanúkénti kihallgathatóságát nem zárta ki, e körülmények egyike sem vonható a Pp. 169. § (1)-(6) bekezdései körébe. Emellett vallomásának tartalma sem önmagával, sem más releváns perbeli bizonyítékkal nem volt ellentmondásos, ezért érdemi figyelembe vételének eljárásjogi akadálya nem volt.

[32] A kifejtettekre figyelemmel a bíróság határozatát jogszabálysértés nélkül, a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló, okszerű mérlegelésével és értékelésével hozta meg, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[33] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése folytán kötelezte az alperest a felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének megfelelően állapította meg.

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésére figyelemmel az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

[35] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2016. szeptember 29.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró